

ՄԱՀ ԱՐԹՈՒՐՈՅ

ՀԵՂԻՆԱԿ Ա. ԹԵՆԵԻՍՈՆ

Ի Տ Ա Լ Ե Ր Է Ն Թ Ա Ր Գ Մ. Է. Դ Ե Զ Ա

Ի ՅԵՆՏԵԿԻ

ԱՆՆՈՒՆՑԻԱԴԱՅԻ ԲԵՐԼԱՍՔԱ ԴԵԶԱ

ՆՈՒՒՐԷ ԶԱՅՍ ԽԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՄՈՒՍԻՆՆ

Այս տողերը կը կրէր իր ձախտին վրայ տետրակ մը՝ որմէ բարգամեղեցաւ, այնչէրբո՞ւսաւ։ Գոյցի անշորոշ ըլլալ խօսիլ թեմնեխանի վրայ, որոնք անուշիւր ծանօթ է արդեմք արեւելիքի մէջ։ Պիտի ըսնէ՛ երկու խօսք միայն տետրակի մէջ ինչի՞ք մասին, և Անոր՝ որոնք կը նշարաւոր։

Քաղաքացիական պատերազմի ժամանակահատվածում, ինչպես նաև հետագայում, ինքնիշխանության համար պայքարում հայտնվեցին մի քանի խմբեր, որոնցից մեկը՝ Դավիթ Բեկյանի ղեկավարությամբ, իր անվան համար հայտնվեց Դավիթ Բեկյանի անվան խմբի անունով:

ոչ խորիմաստ մտքէն փրբած գոհարներէն շատերը, որոցմով կը ցոյացընէ նա եւրոպացոց մտքին մէջ մեր մատենագրութեան և պատմութեան հետաքրքրական ոչ անեղաց ամծանօթ կամ նռազ ժանօթ գեղեցկութիւնները: Իսր թագաւորդմանի տեղեկութիւններով և չեղածական հմտութեամբ և հայասիրութեամբ՝ մեզմով գրադու եւրոպացոց մէջ ինքն է առաջիկը. հաշտարարպէս հմտատ մեր քէ՛ հին և քէ նոր շեգոյին, որուն վկայ կը հանդիսանան իւր այլ և այլ թարգմանութիւնները՝ ի նախնեաց և յարդեաց. որոնք հրատարակուած են քէ առանձին և քէ Վիեննայի Գիտութեանց, Դպրութեանց և Արուեստից արքունական կաճատին արձանագրութեանց մէջ: — Բայց տետրիս նպատակն զանք:

Հայացեալ Ռադֆետորը վերբերու իւր սիրելի և գրաւիտ Կողակիցը՝ կորսնցնելո՞ւ ղոքաղ-ղոքաբիւնն ունեցաւ, և վշտահար ամուսինը՝ իրրէն ի միւիթարոգոյիւն և ի յիշատակ իր ըրած անդարմանելի կորստեան, քարզմանց ու հրատարակեց Թեմեկիստի սոյն գեղեցիկ քերոշածը, « փափաքելով որ իւր Աննուցեցիաքիւնի անուշեր տեսէ որչափ տեսէ սիրտի ան... փափաքելով որ այս քանի մը տոնիւրը անարժան լըլլային մեծ քերորդիկն և իւր քարի ու հաստաարիւմ Կողակիցին »:

Մի և նոյն փափաքն էր որ դրոշմ գվեց
այս հեռահարկին . և երանելի՜ քէ մեր այս
բարգմանոտրիշներ ** իրագործէր Մեծ . Բրո-
քհեռոյին փափաքը՝ գէթ մասամբ :

Ու երբ կարենանք առաջ՝ իր սգաշոր սր-
տին մեկ ժպիտի վարդ մեր փթթեցընել՝ նո-
րոգելով իր սիրելունն անուշ յիշատակը,
մենք զմեզ երգանիկ կը համարինք:

Վրտակցութիւն ի սրտե Մեծ. Հայաստանի եւ Հայագետին, եւ հանգիստ հոգոյ իր սիրելի եղբայրներին:

Հ. Ա. ՂԱԶԻԿԵԱՆ

* Կեան իր ամուսնոյն՝ որա նշանադր գո-
խը շտեմարան մ'է յեզոռաց՝ հմուտ գերմ. գաղղ.
անգղ. և սպաներէկ լեզուաց. քնոքիամբ բա-
րի, մօտք տալ և քափանցող. լեզուագէտ և ա-

բռնաբարձիկներ և խանութներ։ Երաժիշտ և նկարիչ։

« Մեծ. Բրոֆեսորին փափաքանաց համեմատ գրաբար բարգմանեցիր:

ՐԻՆ ԱԿ զայս ընթանայր մարտին խօշին զօրն ի զուկս
Ընդ լերինս և ընդ ափունս Հիւսիսականքս ծովուն.
Արքային Արթուրոյ զընայր Սեղանն ի կորուստ.
Անդ անկան ի Լիոնիս Համօրէն արք զօրութեանց,
Առ իւրեանց տեսնն ընթեր Հուպ արքային Արթուրոյ.
Եւ քանզի արքային Հաստոյր են վերքերն զբնիկ,

Բառնայ զինքն ի վերայ բազկաց արին Բեդիւէր,
Միայն մընացեալ նըմա յիւրոց քաջազանց,
Ածէ գնա ի մտաւուն անդր առ երկ բանակին,
Ուր ցանկն է՝ խրամատեալ, ուր բեկեալ խաչն ամբառնայ,
Յամայի ուրեք ի խորշ ամուլ երկրին անբերրի:
Անտի ծով մըռնչէ, աստի անծայր ծաւալ ջուրոց,
Եւ լուսին ի յերկինս ճառագայթէ զեղափայլ:
Խօսի արքայն Արթուր առ քաջարին Բեդիւէր.
«Պատահարք զմէն մարտիս լուծին զշրջնայ պերճ դասակ
Ասպետաց հոյակապից՝ քան զորս աշխարհ յիշիցէ.
Տես ըզբունն յոր նընչեն մարտիկքն ինձ յոյժ սիրելիք:
Ոչ եւս այլ, խիթամ, յաւուրս ապագայս, մերս Հոգի
Բերկրեցի՝ որպէս երբեմն՝ ի լուր շրջեղ արութեանց՝
Ի պարտէզս և ի վրսն՝ Կամելովեայն ի սըրահս:
Ըզգըրճն իմ ես ստեղծի, և արդ առ իւր կորնչիմ,
Թէեւ մոզքն Մերին երդուաւ երդումն ինձ երբեմն
Այսքն զարձ միւսանգամ յարքայութիւն իմ առնել:
Որ զինչ արդ իցեն Հրամանք բախտին ելցեն ի զըլուխ:
Բայց ի մէջ կորուսիս վէ՛րս ըզգամ, և մինչ յաշալուշ՝
Թէ չտանի ոք ինձ վարման՝ տեսել տուկալ կարեմ՝ ոչ:
Ան դու արդ զայս սուտեր՝ որ էր երբեմն ինձ պարծանք.
Ձի՛ անպուրծ ունիցիս յուշի քում՝ յաման առաջինս
Մինչ ի բոցս ամարայնոյն, զմիջօրէի աօթակէզ,
Ի զոգոյ անտի լըճին բազուկ մ՛ի դուրս երեւեալ,
Ի փայլուն ի թաւիշ պատեալ, զանխուլ սքանչելիք,
Սեղմըր զայն սուտեր: Ընդ ջուրս հատեալ անցեալ փութապէս՝
Բառնամ զայն և ածեմ՝ արքայաբար ընդ մէջ իմ:
Ուր զինն յայսմհետէ Հընչեսցեն բանք կամ նըսազք,
Հըռչակ համբաւոյս գնացէ՝ նոյ ոլորտս աշխարհի:
Այլ մի՛ քեզ առնուլ ըզկայ. առ ի բերին ըզուտեերդ,
Եւ ի զոգ անդըր լըճին երթ ընկեմ զայն անյապաղ,
Եւ ապա եկ պատմել առ իս զոր ինչ և տեսցես»:
Եւ տըւեալ պատասխանին ասէ արին Բեդիւէր.
«Ձէ՛ արգար, ինձ աստ ըզքեզ թողուլ անոր, անխընամ,
Մ՛վ տէր իմ արքայ, վիրաւորեալ երեսօք.
Եւ դի՛ցն անգամ շարժուած եղեոնաւոր է վիրին»:

Այլ կամիմ ե ըզհրամանը կատարել. ընթանամ,
Եւ զոր ինչ տեսից, արքայ, հասուցանեմ զայն առ քեզ»:

Ասաց, և թրոնաւ ի մատարանն կիսափուլ,
Ի փաղփուն հեզիկ ճաճանչ արծաթագեղ լուսնակին՝
Ընդ շիրմաց կարկառակոյտս, ուր հանգչի քաղցր յանդորու
Հինաուրց ասպետաց մեծարելի օսկրտին:

Եւ հոգմըն ծովային սուր և ցուրտ՝ զերգն ամբարձնալ
Ձգամբանօքըն շիրմաց՝ թանայ գնոսին ի փրփուր:
Իջանէր ընդ ասպառափս, ընդ ձեքածուռ ընդ ուղիս,
Եւ ընդ սեպ յեռս խոժոռս՝ ցըցունելալ ընդ ափն ամայի՝
Ի վրձիտ միապաղաղ հայելոյ ջուրցլն լըծին:

Ձրեցեաց հան ըզսուսերն. ընդ արծաթի ծուկն ամպոյն
Ճաճանչէ լուսնակին ձըմերային ճառագայթ,
Շողշողեալ ի դաստապան անդր ընդ պաղեալն ընդ այեր:

Եւ սուսերն յաղամանիցից վառիվառեալ ի ցոլմունս,
Եւ ի փայլս տպագիծեաց յեռեայս անդ ըիւրքս բերուց
Եւ շինջ յակընթաց. ճարտարագէտ զործ դարբնաց:
Յառէ յայն զաչսն ընդ երկար, և խըտղըտեալ շլանան աչքն,
Իւ միտքն երազասուր յերկուս խորհուրդս հերձանին:
Կայ զսուսերն յընկենուլ. և թընեցաւ նրմա հուսկ
Ի հիբիկս անդր ոստայից, որք ի սօսափ, ի սուր սոյլ
Լընուն զափն ապառառուս՝ թաքուցանել յարամուր:

Ապա դարձ ընդ կրուկ առնէ առ թագաւորըն վիրաժ:

Եւ առ արքայն Արթուր ցըկորովին Բեդիւլը.

« Վճարեցց՝ զգործն և զհրամանն իմ. զի՞նչ տեսեր, զի՞նչ լուար:

Առ նա պատասխանի տըւեալ առ Բեդիւլը.

« Լըսէի զի եղեգունք ՝ զհարկանէին ընդ ալիս,

Եւ ջուրն ահեղասաստ գայր ըղիարակսն լիզոյր»:

Յաւել արքայն Արթուր զունաթափեալ և լուծեալ.

« Մատն եղեր սեռն և սերտ բուսոյ բարուցդ և անուան,

Ձի տըւեալ պատասխանի զըստոյգն ինձ ոչ ասացեր,

Որպէս անկ է մեծանձն և ուխտապահ ասպետի.

Մտուպագոյն ինչ նըշանի հարկ էր ընդ ջուրս երեւել,

Կամ հընչել ձայնի և կամ այեաց յուղիլ ի դորով:

Քարուականը են սըտուծին, այլ, օն, ընթաւ և դարձիր,

Քառիօն սիրելի և անձկալի ես զու ինձ,

Արա՛ զոր միանգամ հրամայեցարդ, և բեր զրոյց»:

Եւ դառնայ զընայ փութով քաջազանգուր Բեդիւլը

Ընդ կատարըս սեպացեալս, արկեալ ըզվէմս ի համար

Ձցողաթուրմս՝ յափունս լըծին, պինդ ի խորհուրդըս սըրտին.

Այլ տեսեալ զդաստապանն, ըզհրաշայլին զայն կերտուած,

Եւ զականսըն պատուականս, զճարտարութիւն շնաշխարհիկ,

Ըզտեղի՛ առ, և հարեալ ծափ ըզծափի՝ ձայն եբարձ.

« Ընկենուլ եթէ նկենում զայն, զարբային ըզսուսեր,

Ապաքէն յերկրէ ի չիք լինի կազմած մեծագին,

Որ զյոզունց պարարել զականողիս կարող գոյր:

Եւ թրահաւ կամարաձեւ գրծեալ աղեղըն լուսեղ .
 Իբրու զհետս իմըն լուսոյ՝ զոր հայիս յայդն հիւսիսի,
 Ուր ծրփին զերարեալ ձրմեռնական կրզգեաց խումբը ,
 'Նդհարկանին , բաղիին յիրեարս ուերկինք բոլոր որոտայ :
 (Որինակ զայս շուշողեաց երկաթն և չեւ իսկ հասեալ
 Ի ջուրցն անդր հայելի , բազուկ մ' ի դուրս երեւեր ,
 Ի փայլուն ի թափշ պատեալ՝ զանխուլ սքանչելիք ,
 Եւ սեղմեալ զդաստապանն ուժգին երիցըս ճօճէր ,
 Եւ առեալ ապա տանէր ընդ իւր ի խորըս լըճին :
 Ի թեթեւ քայլս ոտին միւսն առ արքայն առնէ դարձ .
 Եւ ասէ նրմին Արթուր ըստէպ բստէպ հինինեալ .
 « Տեսանեմ քաջ յաչրս քո՝ զի զգործն հանեալ ես ի պուխ .
 Ձիւնչ տեսեր և զի՛նչ լըւար , աղէ ծանօթըս տուր ինձ » :
 Դարձուած քաջակորովն առ նա կրկնեաց Բեղիւէր .
 « Փակեցի զականողիս , մի՛ գոհարացըն շողիւն
 Շլացուցեալ կուրացուցէ զի՛ մտի եպեալըս խորհարդ .
 Ձի շտեսի և տեսից ոչ՝ մինչեւ իցեմ՝ կենպանի ,
 Եւ երիտ կեանս իսկ կեցեմ՝ հրաշանըշան ինչ քան զայն :
 Ընկենում զայն հոլովեալ ընդ օդ ձեռք երկրքումբ ,
 Եւ իբրեւ բանամ այսրէն ըզկափուցեալ աչըս իմ ,
 Բազուկ մի տեսանեմ ընդ ջուրս ի դուրս երեւեալ ,
 Ի փայլուն ի թափշ պատեալ՝ զանխուլ սքանչելիք ,
 Եւ սեղմեալ զդաստապանն ուժգին երիցըս ճօճէր ,
 Եւ առեալ ապա տանէր ընդ իւր ի խորըս լըճին » :

Կրկնեաց միւսանգամ արքայն Արթուր թաղծալից .
 « Առ կրօնն կայ ինձ օրհաս , և հաս ինձ ժամ մեկնելոյ :
 Լայնեա , 'նդարձակեա՛ զթիկունըս քո՝ ի բառնալ
 Եւ տանել ըզբեռն իմ՝ զայս՝ յափունըս անդըր լըճին :
 Կամ խէթ զմիտս իմ՝ ունի , կամ պաղի վերն և մեռայց » :

Ասաց , և յարուցեալ մեղմով ի կէս ի գետնոյն ,
 Ի բազուկ անդըր նորուն վերելակեր ցաւադին ,
 Եւ զկապոյտ մեծամեծ աչըն սեւեռեալ էր անըթիթ՝
 Նրկարեալ զոգ ի տաստակս : Ի նա հայի Բեղիւէր
 Յարտասուս ցընդեալ , հարեալ սաստիկ մըտացն ի խըզէ .
 Բարբառել կամի և բանք ի բերանոյն պակասին .
 Եւ ապա ինամնտ փութով կրկնեալ ըզմին ի ծընգաց՝
 Ըստանձնէ ի շալակ զարքայն , ոյր ձեռքըն կըթառ
 Ի յուրս նորուն անկանին , ինքն հապճեպով
 Ընդ շիրմացն ըզնա կարկառս առեալ տանի խընգադին :
 Եւ արքայն՝ ի տանելն անդ՝ ուժգին թասէր և սըրթայր ,
 Պէս գունակ աչում՝ որ յիւրում նընջարանին լըւիցէ՝
 Մինչ լուծին պատէ 'նդհանուր՝ մըղձաւանճին ըզճեպի :
 Հառաչէ այսպէս արքայն , և նրմա զայս յունկանէն
 Մըրմընջէ . « Շտապեցիր , կամ անագան է գուցէ ,
 Եւ ես աստ մեռանիմ » : Բայց Բեղիւէր սրբանայ
 Ընկեալ զոգ ի ներքոյ հառաշանացն արքայի .

Եւ թրուի, թուեցեալ մեծ ոմն արարած քան ըզմարդ՝
 Բնդ սառանց շեղջակոյտս՝ ըզծունկան երազ շարժելով՝
 Յետկուէ լրսէր զմորնչին ալեաց, շառաշս յառաշոյ,
 Եւ վարէր ըզնա խորհուրդ մշտացն իբրեւ ըզխըթան՝
 Նշարկանէր լանջականակն իւր ընդ պաղեալ ընդ անձաւս,
 Եւ ընդ չոր պատառուածս. և ապալեր ժայրոն սեաւ
 Հինչէր շուրջանակի, կըրկնեալ ընդդէմ արձագանգ
 Ոտիցն՝ ընդ լրպըրծուն վիմացն հատորսն ժայրուտ,
 Զոր կոխեալ պատենազէն կըրնկամբ վարգէր Բեդիւր.
 Եւ ահա լուսանըշլլ հայելին գայր յիբեւան
 Անդորըր լըճին, և ճաճանչէր անդ լուսնակ:

Նաւ ի խորսն նըշմարեն բոլոր ի թուխ համակեալ
 Ի խելաց ցառաջակողմն. և իջեալ յափն լըճին
 Վճհաշուք դէմն ի նաւին տեսանէին՝ իբր յանուրջս՝
 Ի թուխ պարեգօտս և ի կընկուղս արջնաթոյր.
 Եւ էին անդ թագուհիք երեք՝ ոսկի պոսկ ի գլուխ.
 Լըսելի լինէին սուր ճիչք ուստեղք գոչէին.
 Ամենայն ինչ ըզնոյն ձայն հընչէ՝ անձուկ մեծ ողբոց,
 Հանգունակ իմն հողմոյ՝ որ շըշիցէ զգիշերայն
 Յամայնս՝ ընդ որ ոչ սք անցանէ և անց ոչ
 Յօրէ՝ յորմէ աշխարհս այս յաշընչէ եկն ի գոյ:

Մըրմընջեաց Արթուր. « Հանգո՞ղիս ի նաւին », և հասին
 Ի նաւակն յամրաքայլ. Անդ երեքին թագուհիք
 Կարկանեալ զբազուկս առին զարքայն յիւրեանս արտասուօք:
 Անչ շըքնադն ի նոսին, հաստակազից քան ըզքնաւան,
 Հանգուցեալ ըզգլուխ նորին ի գիւրկսն իւր խանդակաթ,
 Ելոյծ ի գըլխոյն ըզաղաւարտն փըշընեալ:
 Կոչեաց զինքն յանուանէ, և ամբարձ ջայլ ողբանուագ,
 Մինչ շիթք վառն արտասուաց անձրեւէին ուղիսօրէն
 Ի ճակատ անդըր նորին՝ զոր առագէր սեաւ արին:
 Հարեալ դէմքն ի սպիտակ՝ իբր ըզլուսին մահամբձ
 Յառաջին շառաջլս արփույն. երեւէին խիտ առ խիտ
 Ի հանդերձսն ուի սրանապանս կայլակք մարտի կարմրերանդք.
 Լուսալիր վարսիցն հոյլէ՝ որ ըզնակատն յօրինեն
 Հանգոյն արեգական որ յաթոռոցն յառնիցէ,
 Զորանան յանարգ փոշի, կամ ի հանգոյցս պիրկ՝ մած,
 Կամ արձակ և խուռն ի վայր հոսն շըրթանցն ի վերայ՝
 Ի շուք մեծ պարծանաց քաջակորով դիւցազանց:

Կայր արքայն անկանօր իբրեւ ըզսին մի խախտեալ.
 Ո՛չ երս Արթուրն այն որ նիգակ ի վեր. յեց՝
 Փայլուն աստղ յոտից ցըզլուխս զինախաղուց ի մըրցանս՝
 Ընթանայր ի նամելովկ յարգնընկէց խաղո՞ ի պատնէշս,
 Զառաշեաւ. սէզ արքայից և գեղաղէշ կանանոյն:
 Եւ ի ձայն բարձրագոչ աղաղակէ Բեդիւր.
 « Ո՛վ տէր իմ արքայ, և արդ ես յո՞ եդից դէմ,
 Ո՛ւր ծածկել թաքուցանել զականոգիս և զճակատ,

Մինչ ըզմահ տեսանեմ ժամանակաց վաղընջուց,
 Որ աւուր աւուր չըքնաղ հանդէս հանէր յերեւան,
 Եւ չըքնաղ հանդէսը ասպետս յօրինէին վեհաշուք .
 Ժամանակ այնպիսի չէանց յօրէ յայնմանէ՝
 Յօր զնախնիս հրապուրէր քրնքուշ պարգեւ զըմբոսոյ .
 Եւ ահա վաղ ինձ լուծեալ և քայքայեալ է ի սպառ
 Բոյորչիւն Սեդան, պատկերն մեծագոր աշխարհի .
 Արդ թափուր յընկերաց մեկնիմ և ես հուսկ յետին,
 (Մինչ աւուրք և տարիք համակ ի սեաւ ներկանին) ,
 Առ օտար գէմն և միտս, առ նորափթիթ շառաւիղս» :

Արթուր զայս ի նաւակէն առ նա կրկնեաց զաշն ի ձայն .
 « Փոխին կարգք վաղընջակեաց, նորագունից տեղի տան,
 Ընդ բազում ճանապարհոյ բովանդակէ զինքն Աստուած,
 Զի աշխարհ մի թիւրեացէ բնաւ ըզկենցաղ բարեմանչ .
 Յարբս լիւր . չեղեր առակ զօրավիգն յիս գրտանել ,
 Կեցի զկեանս իմ, և իմ գործք սուրբ լիցին իւր առաջի .
 Բայց դու, եթէ ոչ եւրս տեսցես զերեսս իմ,
 Վասն հոգւոյս՝ աղօթեա, մեծ է զօրութիւն աղօթից,
 Զոր և ոչ յերազէ անգամ յանուրջս աշխարհ :
 Հոսի ձայն քս իբր . աղբիւր վասն իմ՝ ըզախ և զգիշեր .
 Եւ զինչ լինիցի մարդ՝ եթէ ոչ խաշն ապիմակ ,
 Որ յողորմ ուղեղսրն կեանքս բուծանէ զաշացու ,
 Թէ զԱստուած ծանուցեալ՝ ձեռս առ նա ոչ ամբարձցէ .
 Եւ ոչ աղօթեացէ վասն իւր և իւր միտերմին :
 Համօրէն աշխարհ այսպէս ոսկեղէն շրջթայիւք
 Մատուցեալ մերձենայ առ ոտքս Տեառնն երկնից :
 Եւ արդ, կայց ողջամբ, զընամ ընդ այսոոիկ ես ահա,
 Ընդ երկայն ճանապարհ (այլ եթէ գնամ, զի յերկուանք
 Ըզմիտս իմ պաշարեն) յԱլիսիոնի գնամ հովիտս,
 Ի կըզգին՝ ուր ոչ տեղայ անձրեւ, կարկուտ և կամ ձիւն .
 Ուր հոգմունք ոչ շընչեն և շըշընջեն, այլ անգորր
 Հանգչի յանձայր մարգըս գեղապանծ պարտիզաց .
 Եւ անձաւք իւր պըսակեալք կանաչազարդ սաղարթուք .
 Յոյր ժամին ի կատարս ամարայիւղն ջինջ նըշոյլք
 Եւ տանն զայն յուրթի բարգաւաճեալ և բեղուն .
 Անդ աւաբեցայց ի կարեւր խոցուածոյս :

Ասաց, և նաւակն՝ առագաստիւ և թիով
 Հեռանայր յափանց անտի, հանգունատիպ կարապին
 Որ առ դուրս մահուն ամբարձեալ զերգ իւր յերկինս ,
 Լի կըրծիւք թիւովարձ՝ կընձեալ ըզջինջ ցօրտ փետուրսն ,
 Եւ յուզեալ ըզճանկսրն թուխ՝ զհոսանս հերձեալ պատառէ :
 Ա՛ռ անդէն ըզտեղի յերկար արին Բեղիւէր .
 Եւ քըրքրէր անցանէր միտք ընդ հին յիշատակս .
 Եւ նաւակն այն՝ կէտ մի սեաւ՝ ըստ ակըն իւր անկանի
 Ի յետին ըսպառուածս արեւելեան օահմանաց .
 Եւ ոչ եւս ընդ ախա հընչեն ողբոց հեծութիւնք :